

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám, Gergurov-féle házban,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácskermégyei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.
Felelős szerkesztő és kiadófeljelenő:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt
50 kr. — Egy óra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

Előfizetési felhívás

„Zombor és Vidéke“
XIV. évfolyamának IV. negyedére.

A „Zombor és Vidéke“ előfi-
zetési feltételei a következők:

Egész évre . . . 10 frt.
Fél évre . . . 5 frt.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
Egy óra . . . — frt 85 kr.

Hazafias tisztelettel

„Zombor és Vidéke“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Vármegyei tisztviselők mozgalma.

Az alkotmányos élet kiküzdése óta első eset, írja a Magyarország, hogy a municípiumok tisztviselői egybesereglettek az ország szívébe, hogy meghányják-vessék sorsukat s fizetési és szolgálati viszonyuk rendezésére hívják föl a figyelmet. Nemcsak a jogos magánérdek volt azonban az, mely Szebenmegye memorándumát sugalta, a közkormányzat általános érdeke követel figyelembevételt azoknak a sérelmeknek és óhajoknak elintézésében, melyeket már pontról-pontra ismertettünk. A municipális tisztviselők állásának dekora s sürgeti a fizetési fokozatoknak ekviparálását a kinevezett adminisztratív tisztviselőkével s ezen parancs elől nincs kitérés, mert a törvényhatóságok, mint a közelet szervei, mint alkotmányos szabadságunk palladiumai, csak addig működhetnek áldásosan és a közjó előmozdítására, míg meg van adva számukra az a társadalmi atmoszféra, melyben magukat a köztelentély és a törvényes rend méltó felruházottjainak érzik.

Nagy és messzeágazó munkatér

az, melyen köztörvényhatóságaink tisztviselői kara a feladatok legkülönbözőbb nemeivel nap nap után megbirkózni kénytelen, kezdve a kisdédővástól, egészen az elaggott rokkantak istápolásáig. Valódi gigászi munka ez, melyben megbénulna a bürokratizmus keztyűs keze s csak az autonom élet szabad levegőjében megacézózott elme és ideg képes legyőzni a teendők ezerféle halmazát. És mégis, a divatos politikai teóriák bizonyos mesterkelt ellentéteket keresnek az adminisztráció azon módja között, melyet nagy garral „államinak“ hirdetnek s az önkormányzat intézményileg biztosított függetlensége közt, mintha a magyar municzipiálmuszban nem éppen a magyar államiság legsajátosabb gondolata nyert volna történeti és kijelentésszerű megtestesülést, mintha az állam természetes funkciója más volna, mint a polgároknak a közügyek vezetésére gyakorolt azon jogszerű befolyása, mely törvényhatóságaink autonom szervezetében építi ki közéletünk demokratikus szellemét.

Üdvözöljük a lépést, mely a megyei tisztviselői kar országos szervezkedését mutatja be, eltekintve a méltányos kivánalmaktól, már csak azért is, mert minden kételyen felül alkalmas tanusítani, hogy az autonom eszme fejlődésre képes, képes a változó időkhöz alkalmazkodva kibővíteni azokat a kereteket, melyeket a nemzet nagy tradíciói örökül hagytak rá, s képes bizonyos mértékig összpontosítani törekvéseit, nem a koncentráció azon értelmében, mely erősugárzásait egy pontból vezeti le, hanem a centralizáció azon sokszor félreismert, de egyedül helyes és üdvös módjának megfelelőleg, mely a különböző önálló erők egy göcbe való összefutását teszi lehetővé, nem azért, hogy eldobja önzélt rendeltetését, egy rajta kívül szervezkedett hatalom tutelája alá adja magát, hanem azért, hogy a szabad erőket összesítve, hatványozott szilárdságu emeltyűjévé tegye azt romlott közéletünknek.

Ebben a szolidaritásban a vármegye, mint közigazgatási rendszerünk autonom egységének fogalma nem merül el, nem szívódik fel; hanem igenis visszanyeri azt az igazi jelentőségét, melylyel mint egy szabad nép erkölcsi és politikai erőinek forrása, bir, a miben ugyanazt a szerepet játsza a nemzeti társadalom feladataival szemben, mint egy tanítvány a tudományjal szemben: iskolája lesz közéletünknek, hozzáférhetővé, népszerűvé teszi a politikai hatalom gyakorlását milliók előtt, hozzászoktatja őket annak kezeléséhez, megizleteti velők a szabad intézmények háborítatlan bírását.

Örülünk, hogy a megyei tisztviselői országos mozgalmával s e mozgalmak éber ellenőrzésére hivatott állandó bizottsággal egy új rugó talált elhelyezést önkormányzatunk mechanizmusába, abba a csodálatos bölcseségű gépezetbe, mely mindennél jobban alkalmas megóvni politikai fejlődésünket az állami szocializmus és felforgató irányzatok azt kísérő vea szélyeitől. Nem mintha azt hinnők ezzel még, hogy az önkormányzat szabadsága egészen indentikus a polgárok közszabadságával és biztonságával, sőt éppen abban látjuk az autonomia lényegét, hogy önellenőrzést gyakorolhasson és ebben a parlamenti élet nyilvánosságával való összhangzatba hozatala, míg egyfelől természetes korlátokat állít elébe, másfelől legsikeresebben is alkalmas megoldani a parlamenti és megyei rendszer inkább látszólagos, mint valóságos kontroverziáját. A megyei tisztviselői fizetési és előléptetési viszonyainak, kárptólékainak és szolgálati pragmatikájának törvényhozási uton való rendezése még nagyon távol áll autól, a mit az ugynevezett államosítás barátai eszményükül ismernek. Erre igen is szükség van, hogy autonom közigazgatásunk megszűnjék valahára merő büroszerű munkában fecsérelni el erejét s idejét s ráterjen végre arra a produktív munkára is, melytől minden vonalon intézményeink megszilárdu-

Női Confectió
legnagyobb választékban és leg-
olesóbb
szabott árak
mellett

Flesch Lipót
cégnél kapható

Uri divat-áru
legnagyobb választékban és leg-
olesóbb
szabott árak
mellett.

lását, megerősítését várjuk. De e tekintetben nincs is lényeges különbség a tisztviselők kongresszusán fölvetett nézetek közt s az árnyalatok, melyek egymástól némileg eltértek, inkább az opportunizmus kérdésén fordultak meg.

Magyarország az individualizmus klazikus hazája. Hiába idegenkedik Stuart Mill a kollektív adminisztrációk minden rendszerétől, melyeket bizonyos hierarchikus szervezet nélkül nem tart akcióra képeseknek. A magyar önkormányzat ezredéves tanúságai fényesen cáfolnak rá, s hogy meggyerendszerünk még mindig nagy jövő zálogát hordja magában, azt a kongresszus. a megyei élet előkelő notabilitásaival, fényes szónoki és szervező talentumaival sorai közt, ékesen igazolta.

A nemzetiségi kérdéshez.

Irta: *Horváth Nándor.*

I.

(Folytatás.)

Ezen törvényt azon országgyűlés alkotta, melynek munkálkodásában nem magyarajku honfitársaink összeségének képviselői is tevékeny résztvettek, a mely törvényt Horvát, Szlavon, Dalmát országok törvényes képviselői is egytől egyig megszavazták, (ki hinné, hogy a horvátok is erőszakos magyarosítók és elnyomók) és amely országgyűlésnek sem azt nem lehet szemére vetni — és ezt jól jegyezzük meg — hogy abba az erdélyrészi képviselők azon választási törvény alapján küldettek és jelennek meg, mely ellenük az szintén oly nagy zajt ütnek, mert hiszen ezen törvény csak az 1874. évben hozott meg, — sem pedig azt, hogy azon választások erőszakosak és meghamisítottak voltak, mert hiszen abban az ő saját embereik és politikusaik is tömegesen részt vettek. Egyszóval ezen törvény megalkotásá-

nak etikai kifogástalanságához szó annyira nem férhet, hogy csakis ennek kell tulajdonítanunk, hogy e tekintetben magok az agitátor urak sem panaszkodnak, hanem annak csak revízióját hangoztatják.

Ez a jelenlegi törvényes állapot és mint ilyen az egyetlen biztos kiindulási pont, mely bennünket a kérdés helyes megítélésében eligazíthat, ugyanazért bármennyire hálas feladatnak igerkeznek is a régi viszonyok szellőztetése és például annak kimutatása, hogy 1848-at megelőzőleg sem a románok, sem a tótok, mint ilyenek Magyarországon, nemcsak, hogy a közjogi helyzettel nem bírtak, de politikailag még csak létezőnek sem tekintettek, mellőzöm ezeknek fejtegetését, mert a törvényes állásponttól még argumentáció kedvéért sem kívánok lelépni és mert elvégre is ez ma már csak történelmi érdekességgel bírhatna és legfeljebb arra szolgálhatna, hogy egyfelől az igazságerzet álmétkodjek afelett, hogy a mi buzgó agitátoraink miként jutottak el ily ólesó aron a semmiből egész Magyarország felosztásáig; másfelől pedig, hogy az arra tanítson bennünket, miszerint nincs oly jelentéktelen lépés, melynek hordereje eléggé meg tudók fontolni, midőn e kérdéshez hozzá nyulunk.

A nemzetiségi egyenjoguságról szóló törvény, miként annak bevezetése is világosan mondja, két alapelven nyugszik; nevezetesen:

hogy Magyarországon csak egy politikai nemzet van, az osztatlan egységes magyar nemzet, melynek a hon minden polgára, bármely nemzetiséghez tartozzék is, egyenjogu tagja;

hogy ezen egyenjoguság csak ez országban divatozó többféle nyelvű hivatalos használatára nézve és csak annyiban eshetik külön szabályok alá, amennyiben ezt az ország egysége, a kormányzat és közigazgatás gyakorlati lehetősége és az igazság pontos kiszolgáltatása stítségessé teszi.

A törvény bevezetésében foglalt eme kétrendbeli elvi kijelentés sem nem új, sem nem rendelkező természetű. Nem új azért, mert az alkotmány szerint mindig ugy állott és áll, hogy Magyarországon csak egy politikai nemzet van és ez a magyar. Nem rendelkező természetű azért, mert a törvény csak konstátál és nem disponál. Eppen azért

maga a szöveg is mindkét alapelv előrebocsátását, a „minthogy” szóval kezdi.

Es ez természetes is, mert Magyarország egysége nem más, mint maga Magyarország, mely nem szövetségi, hanem nemzeti alapon nyugodott mindig és nyugszik ma is. Vegyük el annak egységet és akkor az többé nem Magyarország, hanem csak különböző egységek valamiféle kapcsolata. Aki tehát Magyarország egységét bolygatja, az magát Magyarországot akarja megszüntetni. Az pedig tiszta képtelenség, hogy Magyarország saját létele felett önmagával tárgyaljon, alkudozzék, avagy önmagát megszüntesse.

Nos tehát mi az, a mit az agitátor urak ezen törvényes állapottal szemben egyebek között kívánnak?

Kívánják annak kimondását, hogy Magyarország nem nemzeti állam, hanem csak a magyar, román, tót, szerb, ruthén és német nemzetekből (?) alakult szövetség.

Kívánják, hogy az erdélyi részek különválasztassanak és autonóm törvényhozás és kormányzat alá helyeztessenek.

Kívánják, hogy az ország képviselői és kormányzati tekintetben nemzetiségi területekre osztassák.

Kívánják, hogy ezen területeken épp ugy, mint ezek ügyeinek központi elintézésében az illető nemzetiségi nyelv legyen az uralkodó.

Kívánják, hogy a hivatalok aránylag megosztassanak.

Kívánják, hogy a törvényhozás nyelve vegyes legyen.

Ezen kívánalmak — eltekintve attól, hogy a gyakorlati kivihetőség szempontjából is lehetetlenséget foglalnak magokban, egytől egyig olyanok, melyek az országnak részint magyar allamiságba, részint területi egységébe, részint pedig politikai egységébe ütökzenek. Az utóbbiba különösen azért, mert állami hatalom kezelésének, jelesen a törvényhozói végrehajtói és bírói hatalom gyakorlásának módjaiban az ország egész területén egy és ugyanazon anyagi és alakú rendszabályok uralkodjanak és sem külön területi, sem külön testületi jogok ne legyenek, hanem mindenben, ami az állami összeség nevében történik, s egységes jelleg gyakorlatilag is kifejezésre jusson.

Magyarországot annak egysége alkotja

TÁRGYA.

A boldogtalan asszony.

Mikor a kis cousine szöske tejeckéje megjelent a kupé ablakában, a másik ketésgbeejűden lusta Zoltán cousin egy mokus fűrgességével ugrott a vasuti kocsihoz, hogy lesegítse a fiatal menyecskét. Még meg sem nézte jóformán, hogy asszonynak is olyan csinos-e, mint a milyen volt négy évvel ezelőt, rövidruhás gyermekleányának, csak nekirohant azzal a mohósággal, mely egyszerre pótolni akarja a négy évig nélkülözött gyönyörűséget. A fiatal asszony érzéstelenül, szinte öntudatlanul tartotta oda neki az arcát: „Servus Zoltán!”

— Isten hozott Irén! Édes Irénkém! . . . Hanem mintha melegebben tudtál volna csökólni, azelőtt — tette hozzá kissé tompábban, bizonyos jelentőségteljes hanghordozással.

— S te még emlékeznél az én régebbi csökjaimra? kérdezte az asszony, csak épen, hogy mondjon valamit. Nem volt a hangjában semmi kíváncsiság; épen oly közönyös hangon mondotta később: „Ugyan fogd kerlek egy percre az esernyőmet!” Még csak a szeméit sem emelte fel egy pillanatra, mint-ha terhére lett volna a legcsekélyebb mozdulata is.

Kocsiba ültek. Szemközt ül vele pedig, bőven lett volna helye néllette is. Hanem hát így muszáj lesz a szemeknek találkozni.

Csak nem volt muszáj. Hátradólt a kényelmes ülésben és egykedvűen nézegett

ki az ablakon. Bizony csaknem észre sem vette, hogy szemközt ül vele a kis cousin. Csak a mikor egy nagyott zókient a nehéz üveges hintó, tekintett szinte ijedten maga körül.

— Hát beszélj már valami újságot Zoltán!

— Ott kezdjem el, ahol elhagytuk akkor? kérdezte inkább érzélgősen, mint melegen az ifju. Azt hitte, most legalább is ugy rezeg a hangja, mint az aeci hárfá.

Unottan, boszankodva vont vállat az asszony.

— Ugyan hadd kérlek azokat a régi ostobaságokat. Asszony vagyok, szeretem a férjemet. Aztán meg, ha nem szeretném is, mit akarsz tőlem?

— Te nem szereted a férjedet, Irén! Ijeden, rémulten, mint a kit valami bűnön rajtakaptak, nézett körül a kis cousine:

— Ki mondta ezt neked? . . .

A kocsi megállott. Zoltán felelet helyett sokkal kényelmesebbnék talalta, ha egyszerűen kiugrik a kocsiából. Megérkeztek.

Mikor átestek a viszontlátás első örömein, Klára asszony, az Irén idősebbik nővére, áthívta Zoltánt a mellékszobába s igazi anyai hangon azt mondta neki:

— Aztán nehogy sokat forgolódjál Irén körül! Ha itt elesarod a fejed, odahaza a férje mellett még boldogtalanabbnak fogja magát érezni, mint eddig.

Mikor pedig a fiu kiment az előszobába, hogy a csomagok rendezése körül intéz-

kedjék, Klára asszony a legbecsületesebb jóakarattal intette a hubát:

— Irén! magadban ne bolondítsd valahogy a gyereket. Mióta hazulról elkerültél, ugvis mindig terólad tantázál!”

— Hát kinek néztek ti engem? — pattant föl a kis menyecske nagy indignációval. — Hagyjatok békét nekem az ilyen ostobaságokkal. . . . Es ezzel a gyerekekkel! — tette hozzá, miközben kicsinylőben vont felre a száját.

Hanem azért meg nem álhatta, hogy bizonyos kíváncsi érdeklődéssel végig ne mérje azt a fiut, a ki egy percre le nem vette a szeméit róla. Es mikor szeméi találkoztak a gyerekek öntudatosan merész, kihívó tekintetével, dacosan harapta össze az ajkait. „nem, azért sem! Nohát ő majd megmutatja, hogy erős is tud lenni, ha akar!” Es ettől a perctől kezdve olyan hideg volt a kis cousine mint a jégcsap.

. . . . S mogorván, miként a drámai hősök ugy jartak immár hetek óta a hazuan. Nem volt egyiknek szava a másikhoz, ha mindjárt egymásba is botlottak akárhányszor. Csak lopva figyelte meg egyik a mást s zavartan pirultak el, ha ezen rajtakapták egymást valahogy.

Hanem hát a helyzet kezdett így rettenetesen közönségesseé válni. Semmi romanticismus, semmi igazó, semmi változatosság. Semmi, semmi! Végre is, a kis cousine nem azért jött ide fűrdőzni a nőnéhez, hogy itt is örömlen egyhanguságban töltse az életét, mint otthon. Ah! hiszen otthon ugvis annyit szenved! A környezete kineveti, ha életunt-

még, és így ez bevégzett tény, melynek további fejleménye már csak egy más állami alakulat lehetne. Ugyanazért vonjuk le az eddigiekből az első következtetést, mely abból áll:

hogy a magyar nemzeti állam és annak politikai egysége ellenében semmiféle kívánalomnak helye sem lehet, hanem ebbe őszintén és nyíltan bele kell nyugodni mindenkinek, aki ennek az államnak tagja és polgára akar lenni.

II.

A nemzeti egyenjogúságról szóló törvény megállapítván azon külön szabályokat, melyek a többféle nyelvek hivatalos használatára nézve szükségessé mutatkoztak, elment azon legszélső határig, a meddig az első czikkben körvonalozott állami szempontok sérelme nélkül elmenni lehetett. Megadott mindent, ami szükséges arra, hogy nem magyar ajku honfitársaink mind a közügyekben, mind pedig magánügyeikben érdekeiket saját nyelvükön képviselhesék és érvényesíthessék. A községi és törvényhatósági életben, a közigazgatásban, és az igazságszolgáltatásban, az egyházban és az iskolában, a nyelvhasználati joga részint korlátlan, részint pedig oly terjedelmű, mely egyfelől minden érdeksérelmet kizár, másfelől pedig a nemzetiségi nyelvet egész az államiság egységének határáig honorálja. A közművelődési, közgazdasági és közjótékonyossági intézetek felállítására, kulturális társulatok és egyesületek alakítása, és ezeknek kezelése sem tiltva nincsenek, sem különleges törvények alatt nem állanak. Ily körülmények között akár elnyomásról, akár beolvasztásról beszélni jöhiszeműleg annál kevésbé lehet, mert ha őket ezen veszőly a multban, vagyis akkor, midőn ezen pozitív törvényes biztosítékokkal nem bírtak, nemcsak, hogy nem fenyegette, de sőt ma is vannak és számuk nagyságára és erejére ők maguk — még pedig kérdésként — hivatkoznak, no akkor a nemzetiségi egyenjogúságról szóló törvény erőteljes biztosítékai után ilyenekről beszélni, több mint igazságtalanság, mert egyenes ráfágás. Vajjon tudják-e honfitársaink, hogy mit tett a magyar nemzet, midőn a szóban forgó törvényt megalkotta? Hatályon kívül helyezte egyebek között az 1844. évi II. t. cz. 9. §-ának azon rendelkezését is, hogy

az ország határain belüli iskolákban a közoktatási nyelv a magyar legyen. Hát kérem ezt a megmórhatlan aldozatot nevezik önök beolvasztási törekvéseknek, vagy azt, hogy a magyar állam, mint ilyen nem rezignál, hanem időközönként egységes törvényeket alkot, melyek a nemzetiségi érdekek törvényes oltalmának legkisebb megsértése nélkül az állami konszolidáció útját egyenetlik. Hát ezzel az állam kényszerít valakit arra, hogy saját anyanyelvét, kulturáját és egyéb jogait feladja, vagy elhanyagolja? Avagy midőn önök az egyenjogúságot hirdetik, nem-e tényleg privilégiumokat követelnek? Nem ugy, uraim! Vagy akarunk önök, mint igaz honfiak, egy erős és virágzó országot és akkor ne állítsanak fel olyan kívánalmakat, melyek annak egységét szétbontanák, annak erejét elforgácsolják, az örökös versengést meghonosítanak és ekként az országot teljesen elerőtlenítve, feladatainak betöltésére, a haza és trón védelmére, a monarchia hatalmi állásának fentartására képtelenné tennek; vagy pedig nem akarnak és akkor feleslegessé válik minden programkeresés, mert e nélkül is megértjük, hogy az önök politikája nem önvédelmi, hanem hatalmi természetű és nem Magyarországot fenntartására, hanem annak szétbontására irányul.

A magyar államnak épp úgy, mint minden államnak örökös feladatai közé tartozik, hogy előre menjen, erőteljes fejlődésére minden terepen állandó gondot fordítson és ebbéli törekvéseiben a haza minden hű polgárának segítségét igénybe vegye. Az erőteljes fejlődés egyik hathatós eszközezt képezi az az egyenetlés is, mely nem a fajok elnyomásában, hanem azon akadályok elhárításában nyilvánul, melyek az állami tevékenység sikerének útjában állanak. Midőn tehát az állam mindenikre egyformán kötelező oly törvényeket hoz, melyek egy felől a faji fennállást és ennek semmiféle biztosítékait nem sértik, másfelől azonban a kooperációt gyakorlatilag mindenikre lehetővé teszik, akkor csakis azon kötelességet teljesíti, mely lyel mind önmagának mind pedig nem magyar ajku honfitársaink azon kívánságának is tartozik, hogy ők az államélet minden jótéteményeiben részesülhessenek. A ki az államot ebben akadályozza, az annak gyengeségére spekulál, és pedig minden lehet, csak hazaszeretlet nem.

Megengedem, hogy nem magyar ajku honfitársaink a nemzetiségi egyenjogúságról szóló törvény végrehajtásában, vagy talán a többi törvények egyenletlesség alkalmazásában is sérelmet szenvednek, következésképp tehát e tereken jogos panaszuk lehetnek. Amde ez a sajnálatos állapot nem az intézménynek a hibája, nem is a magyar nemzet ellenes indulatának a kifolyása, hanem csak azon kormányzati politika kapzsisa, melynek egyik fentartó elemét a hatalommal való visszaélés és az a könnyelmű dilettantizmus képezi, mely a közállapotokat egyéb tereken is szemmel láthatólag megrontotta és kártékony sulyát nemcsak önökkel, de mindenki, aki szeréket nem tolja, egyformán érezteti. Ha tehát nem magyar ajku honfitársaink csak a nemzetiségi egyenjogúságról szóló törvény végrehajtása körül felmerülő netaláni igazságtalanságok miatt panaszkodnak, ugy ezen a terepen megérthetjük egymást és el is igazodhatunk; de ez esetben is a teljes megértéshez csak két út vezet el biztosan: az egyik az, hogy önök a magyar államnak őszintén és hű támogatói legyenek, a második pedig hogy panaszuk orvoslását az uton keressék, amely a törvény és alkotmány keretén belül van mindenki számára nyitva áll. Ha azonban önök kívánalmait a nemzetiségi egyenjogúságról szóló törvény határain túl mennek, ugy ki van zárva minden megértés lehetősége, de akkor azután jó lesz nem orakulumokban beszélni, hanem ország-világ előtt nyíltan meg is mondani, hogy a sérelmi panaszok csak ürügyek, mert tulajdonképpen a magyar nemzeti állam az, mely önöknek nem kell és melynek konszolidációját minden áron megakadályozni akarják.

Es itt ismét levonhatom azon második és kettős következtetést, hogy egyfelől a magyar állam nem egyezhet bele semmiféle oly konkesszióba, mely a nemzetiségi egyenjogúságról szóló törvény nyelvét használatának rendelkezéseit tágitani, vagy a magyar állam politikai egységének erőteljes fejlődését akadályozni akarja, másfelől azonban meg kell tennie mindent arra, hogy a többször nevezett törvény igazságosan végrehajtsassék és annak pozitív rendelkezéseit sértessenek.

Folyt. köv.

ságról panaszkodik s frivol viccekkel céloz a mézesheteire. A férje nem érti az ő életének sivárságát és fogalma sincs róla, mi hiányozhatik még egy asszonynak, mikor ő minden kívánságát teljesíti. Ah! pedig ha tudnák, milyen üres a szíve, üres a lelke s hogyan eped valami után, a mi más, mint ez a mindennapi élet. Minek is született ő ennyi boldogtalanságra? Ha legalább volna valaki aki megérti őt s résztvevő szívvél le-törtlené keserves könnyeit!

Hát persze, hogy van. Hiszen igaz, hogy haragudott, nagyon haragudott a Zoltán cousin, de végre is az ő szíve nem kemény kőszikla, hogy meg ne indítaná egy boldogtalan asszony gyótró szenvedése. Es egy ilyen göröcsös, fuldokló zokogási jelenet után lehorgaszott fejfel közeledett feleje és bűnbánó hangon mondotta neki:

— Felejtse el Irén az én ostobaságaimat és enged meg, hogy igaz, résztvevő barátod lehessék! Oh, én megértem a te fájdalomdat, azt a martyromságot egy oly embernek az oldala mellett, kit nem szeretsz, sőt gyűlölsz is talán — bocsáss meg, ha egy percre elég balga voltam azt hinni, hogy még a becsületet arán is gyógyulást keressz!

Sok ilyen ostobaságot beszélhetett össze a kis cousin, — valahol a regényekben olvashatott egyszer ilyes valamit — mert Irén ő nagysága félreismérhetlenül kicsinylő ajkbigyesséssel mérte végig az őszinte meghatótságtól remegő fiút s valószínűleg olyas valamit constatált magában,

hogy: nagy gyerek ez a Zoltán csakugyan! Hanem aztán hirtelen komoly arcot öltött és bánatos resignációtól remegő hangon köszöntö meg az ő „egyetlen, drága kis cousinjának” szerető részvétét. Es mikor mindjobban belemelegedett annak a bizonyításába, mi-csoda ír tátoz az ő érző kebelében egyszerre csak könyekre akadt s kitörő zokogással borult a cousinjára:

— Oh! Zoltán, Zoltán! gyógyítsatok meg engem, mert meghalok! . . .

Vadul ölelte át akkor a fiatal ember a zokogó, menyecsket s szenvedélyesen csókolt a nyakán, arcán, mindenütt. Látótló száraz ajka erőszakos szenvedéllyel kereste a vergődő asszony ajakát, míg végre amaz öntudatlanul tapadt az övéhez egy édes, forró, hosszú csókban . . .

Sokáig maradtak így, egymást átölelve, mozdulatlanul. A fiatal asszony kibomlott hajfűrteji lágyan simultak az ifju pihegő keblére, testükön átfutott az egymás delejes melegsége és hallották egymás szívének rythmikus dobogását . . .

Másnap reggel, mikor Zoltán cousin kissé zavart ábrázattal állított be a néni ke-lakásába, Mártha asszony valóságos örömujjongással fogadta, miközben diadalmasan lobogtatott kezében egy levélpapírt.

— Ugy-e megmondtam? Ugy-e megmondtam? Látod, Zoltán, a kúrám bevált, pompásan bevált! Ugy-e mindig mondtam, hogy az ilyen boldogtalan menyecskeket ideje-

korán, még a mézeshetekben ki kell szakítani a férjeik karjaiból, akkor aztán igazán őszintén fognak vágyódni egy meleg ölelés, egy forró csók után! — s odanyújtotta neki a levelet. Olvasd! az Irén férje írta. De ne mondd ám meg neki, hogy elolvastuk, véletlenül találtam meg az öltözőjében! — S mikor a fiatal ember nem tudva mire, vélni a dolgot, csak habozva nyult a levél után, Mártha asszony visszakapta a kezéből s maga olvasta fel a levelet, melyben Irén férje arra kéri szeretett sógornéját, hogy ne gyakoroljon pressiót Irénre s minthogy az már épen nem akar maradni, eressze haza az ő „türelmetlen feleségcskéjét”, mert már nem győz válaszolni a leveleire, melyekben hazavágyódását hirdeti. Egyben tudatja „feleségcskéjével”, hogy ha már épen nem tud maradni, hát felmenti őt még a jövetelét tudató levél irásától is, és felhatalmazza, hogy üljön rögtön vonatra és siessen haza. Ő lesz a világ legboldogabb lakója, ha — mint Irén neki legutóbbi levelében írta — „kicsi, de meleg fészükben csakugyan újra kezdik a mézesheteket” . . . etc. etc.

Mártha asszony csipőjére tette a kezét és büszke öntudattal várta a hatást. Azzal a nyugodalommal nézett körül, melyet csak egy hadvezér érezhet akkor, ha sikerült valami fényes haditerve. Tekintete lassankint abba az elégedett mosolygásba ment át, melyből kiritt az a tudat, hogy ő milyen nagy fiikus voltaképen.

— Hát ez a férjének az a nagy zsarnoksága, a mi miatt nem maradhat tovább közöttünk, — tör: ki végre belőle a

Emlék-leleplezés.

— Ó-Becsén, 1895. szeptember 23. —

Ó-Becse hétfőn ünnepet ült. Nehai Szulik József prépost-plebanosnak feledhetetlen emlékét hálas tisztelői adakozásából immár díszes emlékkő is hirdeti, a melynek leleplezési ünnepélyéről következőleg számolunk be.

Vendégek érkezése.

Vasárnap este nagy közönség jelent meg a vasuti indóháznál a vidéki vendégek fogadására. A faktyákkal világított perironon fél 7 órakor érkezett meg a vonat, a mely hozta a vendégeket. Ekkor érkezett Budapestről dr. Kisfaludy A. Béla a Szt. István társulat alelnöke, dr. Kiss János igazgatója és Hummer Nándor titkára, továbbá dr. Czobor pápai kamarás, egyetemi tanár, dr. Szekrényi Lajos, Léway Mihály stb. tarsulati kiküldöttek, Kalocsáról Boromisza Tibor apátkanonok, Kleiner Lajos kanonok, Pövisch R., Reichel Károly. Továbbá Fejer zombori apát, Kovacsics, b-almási Kuts bírói, Kirschbaum titeli, lovag Egl futtaki, Maron M. ó-kanizsai, Kaiser t. becei, Török tatházi, Újhelyi moholyi, Rózsa petrovozszei, Mateas, szittamási, Blazek földvári plebanosok, Frankl, nyug. gym. igazgató, Csopor Gy. npalánki főszolgabíró, Paukovits királyi bíró stb. — A vendégek csakhamar elszállásoltatván, 8 óra a közs. nagyvendéglő dísztermében ismerkedési estélyre jöttek össze.

Ismerkedési est.

A szép számban megjelent közönség előtt Léway Mihály újszászi plebanos és egyházi költő gyönyörű felolvasásban méltatta Szuliknak költeszetét. Az előkelő nyelvezettel és élvezhető modorban megirt tanulmány igen nagyvite a hallgatóság tetszését, a minék élénk tapsban adott kifejezést. Az alapos tanulmány különben a Magyar Szemle szépirodalmi lapban meg fog jelenni és így Szulik tisztelői azt, ha meg nem jelenhetek is az ünnepélyre, olvasni fogják ott.

A felolvasás után Gubánits Szuliknak utolsó költeményét mondotta el. Ezt követte dr. Milkó Ignáczás járás orvosnak igazán megható beszéde, melyben mint osztálytárs, mint jó barát, de különösen, mint az elhunyt házi orvosa emlékezett meg az elhunytól, úgy hogy szívből beszé-

dével mindenkit elérékenyített. — Később Csopor Gyula főszolgabíró Szulik benső barátja mondott tőle megszokott ekesszólásával rövidke visszaemlékezést és ellette a messze vidékről eljöttöket, a kik az ő szive barátjának, a szeretet dalnokának koszorút hoztak megjelenésökkel.

Meg néhány pohárköszöntő, mint Csoporé a nőkre, Fonyóé Csoporra, ismét Csopor dr. Kisfaludy alelnökre stb. után eloszlott a közönség.

Gyász mise.

Hétfőn délelőtti 9 órakor tömve volt már a városháza nagyterme, a hol a gyülekezés helye volt, a honnan fel tizkor a templomba vonult a menet, közöttük a tűzőlő testület, előjáróság, magyar dalkör, legény egylet, önszegélyző szövetkezet testületleg. A gyász misét segédlettel lovag Egl futtaki apát mondotta s offertorium alatt a polg. magy. dalkör „Jaj be búsz ez a ravatal” kezdetű gyászkart énekelé. Mise után az iskolás gyermekek úgy, mint a nagy közönség kivonult a temetőbe, a hol a síremlék áll.

Leleplezés.

Az ó-becsei temetőnek egész a hátsó szögletében egyszerű fakeresztek között, igénytelen sírdomboktól körülveve emelkedik Szulik József emlékköve. Ott van az ő hivei között, a mint halalos ágyán kívánta is, hogy oda temessék a „sorbát”, nem kívánt kiváló helyet, tudván azt, hogy a halában mindnyaján egyenlők vagyunk. A Stróbi iskolájából kikerült hatalmas emlékkő oldalán Szulik mellképe látható bronzból alatta e felírat:

Szulik József.

1841—1890.

A hátlapján: Emeltette tisztelőinek adományaiból a Szent István Társulat.

Az emléket lepel fodi és egy a sirt, mint a rácszator koszorúk, virágok díszítik. Ott van két oldalt az elhunyt kedvenc szomorú fűzfája. Az emléket óriási közönség, hiveinek ezrei vettek körül. A nema csendben megzendült a dalkör megnyitó gyászda, a mely után dr. Szekrényi Lajos csanadegyhazmegyei plebanos a Szt-István társulat megbízásából hosszas és mindenre kiterjedő emlékbeszédet modott. Az emlékbeszédet a Szt István társulat ki fogja nyomtatni. Az emlékbeszéd befejező sorai oly magas röp-

tűek voltak, hogy az elragadott hallgatóság eljenzésben tört ki a beszéd végén.

Ezután Osztrigonacs Ferencz tanító Dömötör Pálnak ez alkalomra írt költeményet szavaltá el nagy hatással, helyes felfogással. Majd dr. Kisfaludy Béla a Szt István társulat irodalmi osztályának alelnöke, igen szép beszéd kíséretében adta az emléket a hitközségnek gondozás végett, a mit Fonyó plebanos — Gombos Béla világi elnök távollétében átvesz s köszönetet mond az emlékkő emelőinek.

Végül Csopor Gyula apotheosist mondott az elhunyt kortársait és barátait nevében. Ezután az ünnepelő tömeg szétszözlött.

Bankett.

Délben társas ebéd volt, a melyen mintegy százan jelentek meg. A vidékiek Csaszka György ersek vendégei voltak, mert 100 frtot küldött az ünnepélyre. Az ebéden persze, magyaros szokás szerint egymást követték a toasztok. Az első Fonyó plebanos a Szt-István társulat képviselőire mondta. Dr. Kisfaludy az adományozókat ellette. Dr. Milkó a felolvasókat és a misét mondó apátot, dr. Grünbaum a vendégeket, Csopor Dömötört, az alkalmi költő íróját ellette. Dr. Czobor a közreműködő dalkörét ellette. Poharat stb. stb. A kedélyes társas ebéd 4 óra fele oszolt szét.

Az est.

Este a vidéki vendégek szorakoztatására a polg. magyar dalkör színi osztálya műkedvelői előadású rendezett, színe kerülték egy felvonásos vígjáték, a mely után előkepet mutattak be. A előadás igen szép közönség jelent meg. Utána táncz volt.

Kinek előfizetése e hó végén lejár, azokat az előfizetés mielőbbi szives megújítására kérjük föl, hogy a lap szétküldésében fönnakadás be ne következzék.

H I R E K.

— **József főherceg köszönete.** József főherceg, ki Bacs-Bodrog vármegye részvétét távirattal megköszönte újabban a következő leiratot intezte a vármegye közönségéhez: „Bacs-Bodrog vármegye közönségének: Az istenben boldogult, fejedheltén Laszló fiam elhunyt alkalmából hozzáam intézett fájdalmas részvétirata melyen megindította atyái szívemet. Sajgó kellel, de megadással, olvastam a meleg érzéstől áthatott sorokat: melyet az Isteni gondviselés másíthatlan végzésébe való belenyugvas szent kötelessége irank parancsol; megadással, mert fejet hajítva az Úr akaratát, az örök Világosság országában való majdani viszontlatas tart fenn engemet mely bánatomban. Nemi enyhítő írt találnak melyen sújtott szívünknek annak tudatában, hogy sokan vannak, és a tisztelt közönség is azok közé sorakozik, kik velünk gyászolják korán elhunyt fiamat; hajlott korom egyik reményét; kik ezen gyászt oly meleg szavakkal tolmácsolják. Fogadják kegyeletes érzetöknek ezen megható megnyilatkozásáért legbensőbb hálas köszönetemnek őszinte kijelentését. Kelt Alcsuthon, 1895. szeptember 19-én. József főherceg.”

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Platz Bonifácot, tanterületünk főigazgatóját, a középiskolai tanárvizsgáló bizottság földrajzi szakának tagjává öt évre kinevezte.

— **Anyakönyvi kinevezés.** Kutfesz József községi írnok Gákován anyakönyvvezetői helyettesé nevezetett ki.

— **Főispánunk gyászja.** dr. Vojnits István megyei és városi főispánunkat súlyos gyász érte. Sógornője Vojnits Imréné szül. Adamovich Livia f. hó 24-én éjjeli 1/2 12 órakor elhalálozott. Az elhunyt Zomborban is kedves alakja volt az előkelő társas köröknek és Szabadkán is mely és általános

diadalmi szózat. Félt, hogy kinevetjük, ha az annyiszor hirdetté boldogtalanság helyét most bevalja, hogy vágyódni a ferje után. És még ilyen turpisságot! Nekünk azon sópáncodik, hogy balala lesz abba a „pokolba” való visszatérés, a ferjét meg unszolja, hogy sürgesse hazautazását „kicsi, meleg fészékbe, hogy mielőbb újra kezdhessenek a mézeshetek.” Így akarj bennünket kijátsszani, hogy következetesen jatszassa a boldogtalan asszony erdekes szerepet. No megállj csak Irén!” — es megfenyegette az ablakon keresztül a boldogtalan kis cousinét, a ki a kerti lugásban olvasgatott valami élmélygős novellát. Aztán kacagva szaladt be a férjéhez, hogy amugy melegeben elmeselhesse neki ezt a rettenő leleplezést.

... A kis cousinak pedig, mikor magára maradt szörnyű meglepetésével és mélyeséges bánatával, irtozóttá keserűséggel telt meg a szíve, — Hát ilyen asszonnyra pazarolta ő tiszta szívének lángoló szerelmet éveken át? Ehez az asszonnyhoz közelédeit ő azzal az őszinte részvétellel, mely csak az ideális szenvedőket illeti meg csupan, azokat, kik a lelkiükbe zart eszmenykepet nem tudják feláldozni egy hétköznapi ferj durva öléléseinek. Hát ez is csak olyan, mint a többi! ennek is édesek a mézeshetek, akarmilyen férfi oldalán! hát ezt is kielégíti a szerelme akárkinek? És ő meg képes volt azt hinni, hogy ez az asszony csakugyan mártýra a szerelmeinek, annak a szerelmeinek, melyet durva ösztönök ki nem elégítenek, csak két együtt dobbanó szív édes harmónija...

Mélyeséges undort érzett a szívében és szukseget érezte, hogy ennek kifejezését adjen az előtt, a ki — szerinti — ily rútul megalta őt. Es megindult kert felé, világgyűlölköz szörnyű haragjával és a moralisták suverén megvetésével. De mire odaért az asszony elé, a ki merülve az olvasásba, úgy találta, hogy nem érdemi meg ez az asszony az ő csalódott szívének keserű haragját és csak úgy felvállról, a kicsinylő gúnynak bantó hangjan szolította meg:

— Hát csakugyan haza kell utaznod, szegény boldogtalan asszony te? . . .

Elhallgatott, aztán hirtelen kifakad újra: — Minek játszottad azt a komédiát, Irén? Olvasam a férjed levelét; te sürgeted hazautazasadat, nem ő! . . . Lásd Irén — folytata komoran — nem szegény az, ha valaki szereti a férjét, ha mindjárt boldogtalanak hitte is magát azelőtt. De legalább ne játszóttál volna ennyi ideig az én érzelmeimmel; ne hitted volna el velem hogy szeretsz, mint tegnap — ha már csakugyan úgy áthítozol a férjed után! . . .

A kis cousine első pillanatra meghökent egy kicsit, aztán kacagva ütött az ifjú vállára, miközben pirulva sügta a fülebe:

— Őh te kis ostoba te! hát nem tudtad kisútni, hogy én azt a levelet még a — mult héten írtam? . . .

Rózsa Miklós.

részvételt kellett hirtelen történt elhunyt. Temetése f. hó 26-án fog vebemenni. A gyászteszt következtében főispánunk f. hó 25-én Szabadkára utazott, honnan a ma megtartott alispáni konferencia miatt 1/2 napra vissza jött, de már a déli vonattal ismét Szabadkára utazik. A fiatal asszony halála az egész Szemző családot is gyászba borítja.

— **Az ág. evang. híveknek tudomására** adatik, hogy folyó hó 29-ikén az e czélra kibérelt helyiségben Isteniszület fog tartatni. Medveczky Zsigmond s. k. egyház felügyelő, Korossy Emil s. k. utazó lelkész.

— **Az első polgári házasság Bácskában.** Bácskában, ahol a polgári házasság intézménye csak nehezen hódít terti, az első polgári házasságot Uj-Szivacon jelentették be. A község református tanítója, Paul Ádám, hogy a népek példát mutasson, fiának Paul Lajosnak Sigmund Erzsébet új-verbaszi leánnyal való házasságot, mint első polgári házasságot kötteti meg október elsején.

— **Jeles szakiskolánkban,** a zombori felső kereskedelmi iskolában f. hó 22-én a következőképp alakult meg az ez évi önképzőköri tisztikar: Elnök: Raichl Jenő, alelnökök Virter László és Seiffert Márton, jegyzők: Horváth Zsigmond és Dalmay Oszkar, titkárok Bittermann Béla és Zsámbokréty Aladár, aljegyzők: Hattala István és Kohut Kálmán, könyvtárosok: Bóth Jenő és Lury József, pénztárosok: Mucsy Nándor, Scherer Othmár és Ispánovics Ádám. — Az önképzőkörnek ez évben érdekes beosztása van; ugyanis feloszlik irodalmi és az intézet czéljainak megfelelőleg — kereskedelmi szakra, melyek külön vezető tanárokkal és külön gyűléseken működnek.

— **Hangverseny.** Szép számu és disztigált közönség töltötte meg a zombori kaszinó egyetli dalárda hangversenye alkalmából f. hó 22-én a Vadászúrt nagytermét. A hangverseny előre is érdekesnek ígérkezett különösen azért, mivel négy — városzerte ismert-zenei fakultás, Turzansky Mánya k. a. zongora művésznő, Gaál Ferenc, a szabadkai zeneiskola igazgatója, továbbá Spáth Károly és Wéber Ferenc zenetanárok, mint vendégek működtek közre. Mind ók, mind a dalárda jeles férfikara (ugyan az sem szenved kétséget, hogy a többi kara is jeles), különösen pedig dr. Pataj Sándorné Vida Etelka s ép ugy a többi közreműködők is, fényesen megfeleltek ennek az érdeklődésnek. A sikerült hangverseny különben a következők sorrendben ment végbe: Legelőször is Gaál Ferenc „Olasz dalai“-t, aztán Lányi Ernő négy gyönyörű népdalt, énekelte el a dalárda férfikara. Utána Turzansky Mánya k. a. játszotta el tehetségére valló eredményű Liszt Ferenc (dur Polonaise-et.) A következő két pont Francz Róbert „Öszszel“ és Luigi Arditi „Csökkeringő“-jének eléneklésével csak babérait szaporította dr. Pataj Sándorné Vida Etelka. Csöngő hangja csaknem extázisba hozta a közönséget, a minék következtében még néhány népdalt is kellett énekelnie. Éneket Pataj Ella kísérete. Művészi gondnal és bravuros technikával adta elő Gaál Ferenc zongorán, Spáth Károly pedig gondonkán Goltermann „Románcát.“ Ezután ismét Turzansky játszott, még pedig Liszt Ferenc egyik rapszódiáját. Erkel Ferenc Hunyadi László áriáját dr. Pataj Sándorné adta elő, és oly coloraturával, mit csak bámulni lehet. Egy quintett következett, Gaál Ferenc „Orosz dalok.“ Wéber Mihály hegedű, Gaál Ferenc zongora, Spáth Károly gondonka, Bieber Gyula harmonium és Bárczi Iván gondonka. Külön-külön, és együtt véve élvezetes játékokat nyújtottak. Az újjvidéki versenyen nyertes és azóta többször előadott Huber Károly „Vadászkar“-a volt a finálé, a melyet, a pályadíj után, fülösleges dícsérni. Utána pedig táncszal várták a hajnalat.

— **Nyugdíjazás.** A m. kir. pénzügyminiszter Galyassi Imre zombori kir. pénzügy-

igazgatósági titkárt 27 évet meghaladó szolgálata után saját kerelmére nyugalmába helyezte.

— **Királylátogatási epizódok.** Mindig újabb és újabb részleteket hoznak fel, a melyek pedig nagyobbára a prolekosak, de mégis jelentékenyek, mert fényes tanújelei a feleséges király nyájasságának és népszerű voltának. — Mikor ő felsége a hadgyakorlatokról f. hó 21-én a városba lovagolt, hol a polgármester s a főispán távollétében — kik a szigeten voltak — Homay János vendéglős fogadta és kalauzolta a lépcsőházban a királyt. Ott a király kérde:

— Mikor épült e ház?
— Mintegy 47-48 esztendeje felség, felelő a vendéglős.

— Eszerint hát ez mind renoválva van?
— Igen, minden teljesen át van alakítva.

Innen a lakosztályába kísért a vendéglős ő felséget, a hol íróasztalához ülve így szólit kísérőjéhez:
— Szervusz fiam!

Az ebéd alatt folyton vidám hangulatban volt ő felsége. Különösen a magyar konyhát s ételeket, így a halpapríkást dicserzte. A mikor a marhahúst s a rostboeuf szolgáltak föl, azt mondta őfelsége:
— En majd csak a marhahúst eszem.

Ebéd után szivarra gyujtott s íróasztalához ült. Este pedig a nagyvendéglő erkélyéről nézte végig a tűzijátékok, melyre a jelt maga adta meg. Fölötte nagy volt a jó zenei öröme, midőn látták, mily jól érzi magát a király városukban.

— **Tizennégy éves vőlegény.** Pleszkovics József szabadkai gazdának 14 éves István nevű fia, tegnapelőtt beallított szülőihez, ezzel a szavakkal: feleséget hoztam. A szülők nagyot bamultak s azt hitték, hogy a gyerek bolondokát beszél, pedig a Pistu igazat mondott. Be is intette az udvarról feleséget, aki nem volt idősebb 12 évesnél és Mariczának hívják. A boldog apa elragadtatásban a keze ügyében levő kertü seprőnyel adta meg a különös trignye az apai áldást. Az új hazások ismeretlen haszura indultak.

— **A király zágrábi látogatási alkalmával,** — mely október 14-15- és 16-ára van kitűzve — az ő felsége Zágrabban fogadót számos küldönség a zsi a magyar korona Horvátországgal szomszédos területén fekvő megyék, t. i. Bacs Bodrogh, — Baranya, Somogy- és Zala megyék is képviselve lesznek. Horvátország nagy közjogi jelentőséget tulajdonít a magyar megyék e képviselének.

— **Fizetőskepteletenség.** Szremacz Vasza zentai kereskedő fizetőskepteletenséget jelentett be.

— **Életmentő halász.** Negy ember mentett meg tegnap a bitos határolt Újjvidéken egy halász. Egy negytagú nő család — mint újjvidéki tudósírók írja — fűrődni ment a szabad Dunába. Furdas közben a család egyik tagja, egy leány, messzire bement a vízbe és az ar elragadt. Apja és a többi családtag utána uszók, de mindnyájukat magával sodorta a sebes-n rohamo víz. Szerencsére észrevette a veszedelmet egy a parton dolgozó halász, ki azonnal a czolnákjába ugrott és sebesgyőre sietett. Hosszabb küzdelem után sikerült mind a négyet még élve csolnákjába emelnie. A part-ra evezett velük, a hol már akkor többen gyűltek össze, a kik a bátor életmentőt megéljenzték.

— **Eljegyzés.** Dr. Bugarszky Szilárd ügyvédjelölt, Bugarszky Miklos zombori városi közigyám fia, vasárnap tartotta eljegyzését Blagojevit Milana kisaszonnyal, Blagojevit János zombori szerb tanító leányával.

— **Esküvő.** Dr. Legrand Ferenc hód-sági ügyvéd, folyó hó 18-án esküdtött Budapestben örök hűséget Prasser Margit kisaszonnyal, Dalmay Pál zombori törvényszéki bíró unokahúgának.

— **Névváltoztatás.** Schlesinger Vilmos bajai könyvelő így a saját, mint kiskorú Jolán és Zoltán gyermekének vezetéknevét „Szűcs“-re változtatta.

— **A zentai nagy napok után.** Zentáról telegrafálják, hogy az összes csapatok, a melyek a hadgyakorlaton résztvettek, már helyőrségeikhez távoztak. A Tiszán való átkelés egy egész lovandárral a leglétebb baleset nélkül ment végbe, a mi szinte példátlan eredménynek mondható. Itt ott megrugdalt és harapálta ugyan uszás közben egyik ló a másikat, a nélkül azonban, hogy csak egy ló is jelentékenyen megsérült volna. A lovasok egyenruhája is általában ép maradt; senki sem szennyeződött be, csak azok a lovasok, a kik lovon ülve az usztatásnál a vezető lovakot vontatták, küzdöttek a lovak összetörölésénél nagy nehézségekkel. Az alpolgármester, a városi kapitány, a városi ügyész és a városgazda igen szép és értékes ajándékokat kaptak, a melynek mind ő felsége kezdőbetűivel és a briliánsokba foglalt magyar koronával vannak díszítve, — részint melltűket, részint gyűrűket és kezelő gombokat.

— **Árlejtés.** A városi hajduszemélyzet és rendőrség ruházatának, a tüzelőfa, valamint a papir és írószerek szállítására vonatkozó ajánlatokra a tanács a következőképp határozott. A papir és írószereket Frankl Jakab budapesti czég, a ruházatot Inotay János helybeli szabó, a tüzelőfát pedig Willman Matyas és társai hód-sági fakeskedők szállítják.

— **Sport lap Bácskában.** Vermes Lajos, az orszagszerte ismert és számtalan ermekkel, czímekkel és díszoklevelekkel ki üneterit sportsman, Szabadkán „Achilles“ czim alatt sport — hetilapot indít meg, mely az „Achilles Sport Egyeslet“-nek egyuttal hivatalos közlönye lesz.

— **Eljegyzés.** Gausz Menyhért német-palankai kantortanító, eljegyezte Bilanits Antónia kisaszonnyal Bacs-Novoszellórol.

— **Keselő diák.** Újjvidékről írják nekünk: Pentek este Profics Milan és Bruszin Obrad a karlocai gymnasium 8-ik osztályába járó diákok Schütz újjvidéki borbélyházban mulattak. Mulatozás közben Nagy Erzsébet nevű leánnyal összevettek, mire Profics Milan zsebkését rántotta elő s a leánnyal karjába dőfte oly erővel, hogy a kés bele-tört. A diákokat bekísérték a rendőrséghez.

— **Szaj-és-köröm-betegség.** Szönfáról hivatalosan tudatják a környék hatóságival, hogy a ragadós szaj-és körömfajás ott is kiütött.

— **Garázdálkodó betörőbanda.** Topolyai levelezőnk írja: Nagy igazatosságot kellett a lakosság között, hogy az ejjel két tekintélyes földbirtokosnak, nevszerint Palucsek István községi albiró és Bicskei Pál volt árvaatya házat alarozs rablók kifosztottak. Mindakét család az udvari lakásban mély álmomba volt merülve, míg a vakmerő tolvajoknak az utcai szobák kiürítésénél könnyű dolguk esett. Elvittek a szobakból minden bútort, berendezést ágy-és ruhámenüt, sőt mindakét gazdának a készpénzét is.

— **Pénzhamisító és csaló.** Csakis Matyas újjvidéki lakos valódi bankókat hamisított meg, azon célból, hogy annál több hiszékeny emóert csalhasson lepre. Az általa meg-hamisított bankót, melyen csak az alsó szá-mok vannak megmástva, igaznak vette mindenki és sikerült egy-két embert becsapni, a kiktől nagyobb összeget szedett föl, anélkül, hogy a karpótlásul ígert hamis bankó-tiszte-reset megadta volna. Csálása kiderülvén, elfo-gatott és a bíróságnak adatott át.

— **Áthelyezés és kinevezés.** A zombori törvényszék elnöke Baranyai Antal hód-sági járásbíró-sági III. oszt. hivatal-szolgát az apatini járásbíró-sághoz helyezte át, a hód-sági bíró-sághoz pedig Stein Antal kiszolgált őrmestert s napdíjas szolgát III. oszt. hivatal-szolgává nevezte ki.

— **Pályázat.** A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állásra pályázat van hirdetve. Pályázati határidő 2 hét.

— **Embertelen tett.** Szabadkán, mint ottani tudósítók írja, e napokban emberekhez nem illő kegyetlenséget követett el egy eddig ismeretlen tettes. Aladics József két igas lován a gazda egyik külvárosi korcsma előtt érizetlenül hagyta fogatát, s csak az állati hörgésre futott ki az ivóból, amikor majdnem megdermedve látta a barominál is rosszabb kegyetlenséget: valami gazember mind a két lónak kivágta a nyelvét. A vizsgálat folyamában van ugyan, de valószínűleg eredményre nem fog vezetni.

— **A kincses város.** Mint értesülünk Szabadka, 250 virilistája közül 45 fizet 1000 forintnál nagyobb adót. Legtöbb adót Vermes Gábor fizeti 19,248 forint 82 krt, utána Kovacsich Ágoston 6573 forint 26 krt, Vojnich Gábor 6078 Törley Gyula 3617 forintot, Varga Károly 3503 forintot, Vojnich Simon 2846 forintot, Szárics Károly 2808 forintot, ifj. Vojnich Sándor 2554 forintot, a polgármester: Mamusch Lázár 2477 forintot stb.

— **Hírek az érseki egyházmegyéből.** Császká György kalocsai érsek Vojnits Dániel, kunbajai plébánost, aki Baja város plébánosává választott meg, a bajai törvényhatósági bizottság új állásában megerősítette. — Zsinati vizsgálatot tettek: Kersch Mihály, Kürtösy Antal, Nágel Máté, Szlapák Károly és Winkler Pál.

— **Nyugdíjazás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az országos tanítói nyugdíj-alapból Szabó Sándor ó-becsei róm. kaht. volt tanító özvegye Barna Veronika részére évi 263 frt özvegyi és 4 kiskorú árva részére együtt évi 175 frt 33 kr árva-segély-pénzt engedélyezett.

— **A komornyik testvére.** A Szegedi Naplóban olvassuk ezt a megható kis történetet: Azalatt az öt percz alatt, míg tegnap éjjel a Zentára menő királyi vonat megállt a Szeged-Rökus pályaudvaron, megható jelenet játszódott le. Kéссel 11 óra előtt egyszerű, fekete ruhás sváb asszony kéredezkedett a pályaudvarra: Azt mondta, találkoznai akar az öccsével, a ki a királyi vonatán utazik s a kit már tizenegy esztendeje nem látott. Mikor az udvari vonat megérkezett, egy udvari kocsiból borotvált képu ut kiáltott ki: Magdalena, wo bist du? Erre előbukkant a sötétségéből a svábrasszony: Johann, Johann, lieber, theuerer Bruder . . . kiáltotta az asszony s a két testvér egymás keblére borult — öt perczre, mert annyi idő elmúltával a vonat tovább robogott. Az asszonyt Schiszler Magdolnának hívják, ó-szentiványi sváb asszony, az öccsére pedig Schiszler János, a király hadsegédének, Paar grófnak a komornyikja.

— **Vérgzés a korcsmában.** Szabadkáról írják: Jöszivűsége hozott halált pénteken Schilt Mátyas közhuszárna. Két szerb legény sörözgetett nagy vígan a Bercsenyi-utcai Pukkel-féle korcsmában, s jócskán beszédtek a jóból, azonban fizetni semmit sem akartak. Schilt Mátyas, vaskuti illetőségű rezervista szintén ott borozgatott s pártját fogta a pénzt kérő korcsárosnának, a ki sirva panaszkolta el, hogy ezek a szerb legények nagyon sokszor így tesznek. Heves szóváltás kerekedett, melyben Schilt az egyiket, Ognyanov Istvan büntetést elévöltü egyént, magyarán felképelte. Ognyanov kiment az utcára, elővette bicikliját s visszatért, azt teljes erővel a huszár szívébe döfte. Schilt kitámolygott a Bercsenyi-utczára, ahol vastagon ömlő verében összeesett. Huszárbarjarsai rendőrtől felülődőve ez embertelenség, kérdaal, ásvál, vasvillával s botokkal vagy huszár üldözőbe vették a két gazembert, a kik közül Ognyanovot a Lendvai-féle házban elérték s felig agyonverték, míg a másiknak, Raicsits Vécónak, Hoffman Matiasa önkénytelen segédkezése folytan sikerült megszöknie. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Villamos vasut Szabadkán.** Minonnan jelentik a néhai báró Lindheim Ernő és társaival a villamos vasut építésére kötött szerződést a belügyminiszter egészen jóváhagyta s így most már az építési munkálatokat nemskora megkezdik.

— **Az ó-becsei csodakut.** Az ó-Becsen fölfedezett artézi forrás dolgában, mint levelezőnk írja, a legutóbbi közgyűlés úgy határozott, hogy a Than Károly tanár és Sontag Tamás geológus szakvéleményeinek közlésételével pályázatot hirdetnek egy fúrdó építésére. A fúrdóhoz ingyen helyiséget a város ad.

— **Rettentő halál.** F. hó 9-én d. u. szörnyű halállal mult ki egy 18 éves szolgált Petrovácon. Gazdasszonya ugyanis a kendertörő malomba küldte, hogy onnan a már megtört kendert elhozza. A leány mint ha vesztét érezte volna, roppantul sietett a mosogatóssal, hogy csak mielőbb juthasson a malomba. Futva futott oda, nem sejtve — szegény — hogy szétloccsant fejfel fogják onnan halva elvinni. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a leány az ott dolgozó emberek többszöri és komoly figyelmeztése dacára, igen közel jutott az ellenző deszkához, ő is meg akarván forgatni a szilipben levő kendert. — A deszka, amint kezét felemelte, azt magcsapta és mintegy letépette, úgy hogy egyetlen jajszó után feje éppen a malomkerekek alá jutván, az keresztül ment rajta és a szó szoros értelmében összelapitva ház agyvelőt és a szemeket kitólván, az egész malomban szétfreccsentette. — A lany persze nyomban szörnyet halt. — Megjegyzendő, hogy szegénynek egyetlen leánytestvérén kívül nem volt a ki sirassa, mert teljesen árva volt. — A nép roppant tömeges részvétele mellett — szolgáló tartsaitól vitve — f. hó 10-en temetett el.

— **Czement bányák Ujvidéken.** Egy budapesti részvénytársaság nagyobb szabású cementgyárat akart felállítani a ledencei hegyekben s e célból a Schomann-féle (volt Maximovits) szőlő három különböző pontján furásokat eszközölt. 60 méter mélységig hatoltak, de az eredmény nem elégíti ki a várakozást, a mennyiben a felül levő cement anyag, bár mennyiségileg kielégítő, minőség tekintetében nem jó. A hegy mélyebb rétegeiben jobb az anyag, de annak nyerése tetemes költségekbe kerülne s így kevés a remény és kilátás, hogy a tervbe vett részvénytársulati cementgyár létesüljön.

— **Dunahid építés Bajánál.** A kereskedelmiügyi miniszteriumban, amint értesülünk már elhatározott dolog, hogy mielőtt az esztergomi hidat megnyitják, mely szeptember 28-ikára van kitézve Bajánál is építenek a Dunán hidat. Az előmunkálatok már készek és így valószínű, hogy a kivétel is memskora sorra kerül.

— **Lövöldöző segéd Ó-Becsen.** Mult vasárnap este felé a szegedi utca lakóit lövés zaja riasztotta fel. Az utcára siető lakók Vracsarits Brankó géplakatos legényt találtak ott, a ki revolverével hadonázva, czéltalanul lövöldözött. Szerencsére nem okozott kárt a lövése, de nehogy hasonló esetek ismétlődjenek, a rendőrség a lövöldöző legénytől elvette a revolvért és kőri őrmvelmű lövöldözőseieit őt megbüntetni.

— **A lányok miatt.** A bácskaiak tudvalevőleg nagyon szeretik a jó bort, a jó muzsikát, meg a fehérnépet, de legjobban a fehérnépet. Ezért szól a zene, ezért foly a bor és olykor az emberek vére is. Pár nappal ezelőtt közöltük hogy két felésleges ember valószínű paraszt-párhajtt vitt az asszonyok miatt. Ezutalenen asszonyok, hanem lányok szerepelnek az eset okáiként s nem két ember támadt egymásra, hanem kettő állt lesbe egy harmadik ellen Jankovácson. Taskovics Gergely és János testvérek megvárták, amíg beesteledett, aztán előjöttek buvóhelyeiről s botokkal rohantak hatatérő vetélytársukra, Harcei Istvánra. Mi-

vel a közelben sem rendőr, sem más élő lény nem volt, addig ütötték, amíg össze-rogyott s abban a hitben, hogy meghalt, otthagyták az utcán. Csak reggel vett tudomást az esetről a csendőrség. Harcei most a halállal vívódott a testvérek pedig a vizsgálóbíró elé kerültek, ahol cselekményüket minden vonatkozás nélkül bevallották.

— **A szabadkai lovverseny** lefolyása kissé borús idő mellett, de elég szép számu közönség jelenlétében a következőképen ment végbe. I. Egyesületi díj 1000 korona. Nyertesek első: id. Vojnich Sándor „Lilli”-je, második: Dobó István „Pillé”-je. II. Gátverseny. Állami díj 1000 korona. Nyertesek: első: id. Vojnich Sándor „Olyan nincs”-e, második: Rohonczy Lőrincz „Békés”-e, III. Szabadka sz. kir. város 1000 korona díja. Nyertesek: első: id. Vojnich Sándor „Menevcské”-je, második Peity Antal „Minervá”-ja, harmadik dr. Vojnich Lajos „Bübanát”-ja. IV. Eladó verseny. Díj 1000 korona. Nyertesek: első: id. Vojnich Sándor „Csintalan”-ja, második Dobó István „Pillé”-je. V. Mezőgazdák verseny. Díj 300 korona. Nyertesek: első: Peits Antal „Verneul”-je második: Vujkovits Sándor „Digby”-je, harmadik: Vukov Márk „Ledy”-je. VI. Síkverseny. Tiszteletdíj. Első: id. Vojnich Sándor „Bibitz” második id. Purgly László „Babé”-ja. VII. Kettős fogatok verseny. Első: ifj. Vojnich Sándor fogata 24 p. 34 mp. alatt.

Törvénszéki csarnok.

Adóvégrehajtó a vádlottak padján.

Érdekes büntügy foglalkoztatta f. hó 23-ától fogva 25-éig a zombori kir. törvénszéket. A zombori magyar kir. pénzügyigazgatóság följelentést tett Szigriszt Gyula adóvégrehajtó ellen köz és magánokirathatóság és család büntette miatt, melynek alapján nevezett jogerősen vád alá is helyeztetett.

Vádlott Polónyi Géza országos hírvédő ügyvédet vallotta védőjéül, a kivétel végtárgyaláson meg is jelent.

A kir. törvénszék Dalmay Pál elnöklése alatt három napon át vizsgálta a rendkívüli nagyterjedelmű bűnügyet, melyben száznál több konkrét eset van, melyekből az derült ki, hogy a vádlott az általa fogantatosított végrehajtásokról és árverésekről hamis jegyzőkönyveket vett föl, a végrehajtásoknál jelen volt becsűsök és tanúk napidíjairól és a fuvarozást eszközölt fuvarosok díjairól részben hamis nyugtákat készített, részben pedig a valódiakat megamisította, egyes esetekben a végrehajtási jegyzőkönyveket nem a helyszínen, hanem a község házában állította ki s azokat két előjáróval, mint tanuival aláíratta, több esetben kitöltetlen végrehajtási jegyzőkönyvi űrlapokat iratott alá s azokban valótlán tényeket vezetett be s az akként fölvetett jegyzőkönyvek alapján uti naplót s számláit elkészítvén a végrehajtási jegyzőkönyvekben megnevezett előjárók és tanuk részére 1 frtnyi napidíjat számított föl s érvényesítette, noha a jegyzőkönyveket aláírt egyéneknek napidíj fejében semmit se fizetett s az akként felvett pénzt a saját céljaira fordította.

Azokban az esetekben, midőn az előjárósági tagok, mint tanuk a helyszínen a végrehajtás alkalmával jelen voltak ezek részére napidíj címén 1 frtot érvényesített, nekik azonban csak 50 krt fizetett ki, a különbözetet pedig zsebre vágta, a végrehajtásnál alkalmazott fuvarosok díját 4 frttal érvényesítette, de ezekből is egy részt ad saccum csapat. A községi előjárókat Szigriszt tévedésbe ejtette, midőn a nyugtákat velük aláíratta, azt állítván, hogy azok végrehajtási jegyzőkönyvek.

Ezen felül nem létező egyének is szerepelnek pénzfelvetőül s létező egyének aláírásai hamisak.

A kir. törvényszék egy sereg tanút hallgatott ki a bűnügyi tárgyalás lefolyását állandóan nagyszámu közönség kísérte figyelemmel, mert Polonyi Géza védelme nagy érdeklődés keltett.

Tényleg oly odaadással, annyi kriminalistai éleslátással s érveléssel védte Polonyi a vádlottat, hogy bámulatba ejtette meg a jelenvolt jogászokat is.

A plaidoyer-k f. hó 25-én d. u. 3 órakor kezdődtek, Kardos Kálmán dr. kir. ügyész magvas vadszede s Polonyi Géza gyönyörű védészede este 1/27 óráig tartott.

Az idő előrehaladottsága miatt a kir. törvényszék az ítélet kihirdetést holnap reggel 9 órára halasztotta.

Érdekes bűnügyi végtárgyalás. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa: Craniceán Mihály végtárgyalási elnök, Marián Miklós és Dobos Antal kir. törvsz. bírák, Chamilla Emil jegyző, a vádhatóság részéről: dr. Átányi József, kir. alügyész f. hó 16-an, hétfőn d. e. 9 órakor — a m. kir. igazságügyminister engedelmével — a helyszínén, Baján, a városi szegényházban tárgyalta le a gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt vádolt S. B. szegényházi felügyelő ellen folyamatba tett büntető ügyet, miután az agg sérülteknek Szabadkára való átszállítása veszélyvel járt volna. Mióta a szabadkai kir. törvényszék fenáll, nem volt még rá eset, hogy a bíróság helyszínén tárgyalást tartott volna. Ez az első eset. — A törvényszék a végtárgyalás befejeztével vádlottat a gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségében vétkesnek mondotta ki és három heti fogsággal és 20 forint pénzbírsággal büntette. Ugy vádlott, mint a kir. ügyész felebbeztek.

9234 szám.

Tkvi. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Alaga Ottó bajai ügyvéd végrehajthatónak Olaj Lajos Budapesti lakos végrehajthat szervenő elleni 50 frt tőkekövetelés es járuléka iránti végrehajthati ügyében a zombori kir. törvényszék területen lévő Sztanisitson fekvő a sztanisitsi 150 sz. betetben foglalt Bayer Józsefné született Opelt Teréz 2/4 és Oloy Lajos neven 2/4 részben álló A l. 864 hr. 390 ö. i. számu egészház 91 □-öl beltelek, 865 hr. sz 50 □-öl kert, — es az utána járó 953 sz. betetben. A lapján bevezett közös legelőből egy/2101 résznyi legelő illetményre, tekintettel az 1881. évi 60 t. cz. 156 §-anak d. pontjára 331 frtban ezennel megallapított kikültási árban az árverést elrendelte, es hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1895. évi október hó 16-ik napján délután 3 órakor Sztanisits községházánál** megtartandó nyilvános árverésen a megallapított kikültási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított es az 1881. évi novemb. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Zomborban 1895. évi június hó 8 napján.

A zombori kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság.
Radány,
kir. törvényszéki bíró.

VI-ik **A HÉT** VI-ik
ÉVFOLYAM. ÉVFOLYAM.

Politikai és irodalmi közlöny.

Szerkeszti és kiadja
KISS JÓZSEF.

Főmunkatárs: KÖBOR TAMÁS.
Belső dolgozótársak: Ambrus Zoltán, Heltai Jenő, Ignotus, Kohn Dávid, Kozma Andor, Tóth Béla.

A HÉT hangra, színre annyira egyéni, felfogásában annyira stübilis, hogy az idősakai sajtóban ez időszerint versenytárs nélkül áll; egyszersemind hétről-hétre hű tükre nemcsak az eseményeknek, de a változó hangulatoknak es áramlatoknak, kifejezője a jőzan közvéleménynek. Politikai cikkkekben a pártoktól független. Társadalmi kritikájában kiméletet nem ismer.

Fegyvere a szatira; ereje az igazság. Mint szépirodalmi legfőbb kultusz a szép. **Öt** év óta azon fáradozik, hogy mentől több ellenséget szerezzen magának: ezért vannak barátai.

Amazok figyelmébe, ezek jó indulatába ajánljuk lapunkat.

Budapest, 1895. szeptember hó végén.

Kiss József.

Előfizetés: Egészévre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutatványszámok ingyen.

A HÉT kiadóhivatala

Budapest VII., Erzsébet-körút 6. szám.

526. sz.
1895.

H i r d e t m é n y.

A kalocsai érsekuraldalmi jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy az érsekség uradalmahoz tartozó es Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye alsó részében, a Duna mindkét oldalán fekvő dunai erdőkbén 1895-ik évre üzemtervileg kijelölt vágások zárt írásbeli ajánlatok mellett vágásonkint eladatni fognak; ha az írásbeli ajánlatok a kívánt eredményt nem biztosítanak, szóbeli árverés folytatattik.

Ezen ajánlatok 10% bánatpénzzel ellátva

1895. évi október hó 21. napján délelőtt 10 óráig

az érsekségi jószágigazgatóságnál nyújtandók be, az árverés eredményének jóváhagyása Ó Excezzentiajának tartatik fenn.

Az árverési feltételek a jószágigazgatóságnál es az erdőmesteri hivatalban megtekinthetők.

Az eladandó vágások a következők:

Sorszám	Az erdő megnevezése	A vágásban meghagyandó			Keményfa		Lágyfa		Becsár		
		A vágás területe	magfa	bognarfa	ladiknak való lágyfa	hasáb	dorong	hasáb	dorong	forint kr.	
										k. hoid	d a r a b
1	Várszegi 30 éves vágás	48.09	74	—	—	3223	805	3949	984	14818	87
2	Beldoromlasi 40 éves vágás	32.18	80	—	—	544	136	5484	272	9807	—
3	Küldoromlasi 20 " "	9.87	min. tölgyfa	—	—	—	—	760	286	1354	50
4	Taplói 40 " "	3.52	21	—	—	95	25	320	34	747	37
5	Taplói 20 " "	13.10	—	—	—	—	—	1638	110	2539	50
6	Karaszai 40 " "	7.32	18	—	—	8	1	724	80	1165	12
7	Gemenczi 40 " "	33.02	90	43	—	1989	230	2675	340	9001	50
8	Gemenczi 20 " "	12.18	min. tölgyfa	—	—	—	—	1708	240	2742	—
9	Csavoly-Józsefházi 30 éves vágás	50.62	—	—	—	280	400	—	—	1080	—
10	Gyűrűsalji 40 éves vágás	35.—	30	—	—	400	50	2400	300	4126	50
11	Pörböli 40 " "	32.44	30	—	—	1280	256	3072	512	8160	—
12	Panduri 40 " "	41.32	122	—	—	1652	413	4793	248	11557	12
13	Csertai 40 " "	24.37	min. tölgyfa	—	6	—	—	3360	480	4701	60
14	Rezeti 40 " "	16.56	23	—	—	722	100	2168	300	4473	99
15	Rezeti 20 " "	27.—	min. tölgyfa	—	—	—	—	2980	420	4166	10
	Összesen.	386.59	—	—	—	10193	2416	36031	4606	80441	17

Kalocsa, 1895. évi szeptember hó 19.

Ravizza Mór,

érs. urad. h. jószágigazgató.

Az államilag engedélyezett

Magyar osztálysorsjáték

I. osztályú nyeremények.

Húzás 1895. október 16—19-ig.

	korona	korona
1 nyeremény á	80000	80000
1 „ „	60000	60000
1 „ „	40000	40000
1 „ „	30000	30000
1 „ „	20000	20000
1 „ „	15000	15000
1 „ „	10000	10000
2 „ „	8000	16000
8 „ „	4000	32000
10 „ „	2000	20000
13 „ „	1000	13000
100 „ „	400	40000
860 „ „	200	172000
9000 „ „	80	720000

10000 nyeremény összesen 1268000

az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából.

Kibocsátás 100000 sorsjegy

31,499 nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

A nyeremények minden levonás nélkül fizettetnek ki. A húzások államfelügyelet és kir. közjegyző ellenőrzése mellett történnek.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben:

1.000,000

korona.

Az I. osztály húzása után vásárolt sorsjegyekért az I. osztály díja után fizetendő.

II. osztályú nyeremények.

Húzás 1895. december 6—14-ig.

	korona	korona
1 jutalom	600000	600000
1 „	400000	400000
1 „	200000	200000
1 „	100000	100000
1 „	50000	50000
2 „	20000	40000
2 „	15000	30000
4 „	10000	40000
10 „	8000	80000
27 „	6000	162000
100 „	2000	200000
200 „	1000	200000
1150 „	200	230000
20000 „	100	2000000

E 49 nyeremény közül az utóljara kihuzott kapja a 600000 korona díjat.

21499 nyeremény és jutalom 4332000

az I. osztályú sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy.
40.—	4.—	2.—	korona.

A teljes (mindkét osztályra érvényes) sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	teljes sorsjegy
80.—	8.—	4.—	korona.

Valamennyi sorsjegyek a falragaszok által megjelölt eladási helyeken kaphatók.

Budapest, 1895. augusztus hóban.

Andrássy-ut 5. szám.

Magyar Osztály sorsjáték igazgatóság.

Sorsjegyek eladásra való átvétele iránti megkeresések hozzánk intézendők.

Első államilag engedélyezett

Magyar Osztálysorsjáték

az Ezredéves kiállítás alkalmából Budapesten 100,009 sorsjegy.

31499 két osztályba beosztott pénznereményekkel és egy jutalommal.

5 millió 600,000 korona összértékben

minden levonás nélkül készpénzben fizetendő. — Legnagyobb nyeremény a legszerencésebb esetben

egy millió korona.

Első húzás 1895. október 16—19-ig BUDAPESTEN.

Eszerint ajánlom és utánvét mellett küldök szét

eredeti sorsjegyek az I-ső osztály részére $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{20}$ 40.— 20.— 8.— 4.— 2.— korona

eredeti teljes sorsjegyek, melyek mind a két húzásban érvényesek $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{20}$ 80.— 40.— 16.— 8.— 4.— korona.

Teljes sorsjegyek, a melyek az osztályban nyereménnyel kihuzatnak, egyszermind a nyereménnyel az előlegesen a második osztályra vonatkozó betét fizettetik vissza. — Megrendelések postautalvány útján lehetőleg a cím igen pontos megjelölésével kéretnek.

Heintze Károly fő-elárusító, **Budapest,** szervita-tér 3.

Check-Conto: Magyar postatakarékpénztár 3960. — Sürgöny-cím: LOTTOHEINTZE Budapest. — Vidéki megrendelők porto fejében

10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, továbbá minden egyes nyereményjegyzékért 20 fillért sziveskedjenek külön mellékelni.

Lottogyűjtődék, viszontelárusítók és ügynökök mindenhol felállítatnak.